



Asielverslag 2020 van het EASO

Jaarverslag over de
asielsituatie in de
Europese Unie

The background of the cover is a photograph of a dilapidated, light-colored brick wall. A large, irregular hole is visible in the upper left portion of the wall. In the lower right, several coats and jackets are hanging on the wall. In the bottom foreground, there is a pile of dark, crumpled clothing and a bicycle wheel is partially visible.

Samenvatting



Asielverslag 2020 van het EASO

Jaarverslag over de asielsituatie in de Europese Unie

SAMENVATTING

SUPPORT IS OUR MISSION

Omslagillustratie: UN Photo/Eskinder Debebe
Iconen en illustraties: iStock by Getty Images, Microsoft 365

© Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken, 2020
Overname met bronvermelding toegestaan.

Voor gebruik of overname van foto's of andere materialen die niet onder het auteursrecht van het Europees Ondersteuningsbureau voor asielzaken vallen, moet u rechtstreeks toestemming vragen aan de houder van het desbetreffende auteursrecht.

ISBN 978-92-9485-533-6
DOI 10.2847/45696
Catalogusnummer BZ-04-20-293-NL-N

Voorwoord

Europa beleefde in 2019 (voor het eerst sinds 2015) weer een stijging in het aantal verzoeken om internationale bescherming. Het asielvraagstuk krijgt dan ook ongewijzigd hoge prioriteit op de beleidsagenda van de EU. De trends mogen weliswaar van jaar tot jaar wisselen, maar wij blijven ons gezamenlijk inzetten om personen die bescherming nodig hebben optimale oplossingen te bieden en tegelijkertijd de integriteit van de nationale asielstelsels te waarborgen.

De editie van het *Asielverslag van EASO* van 2020 bevat een beknopt maar omvattend overzicht van belangrijke ontwikkelingen op het vlak van internationale bescherming en de werking van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (CEAS). Voor het opstellen van zijn jaarlijkse toonaangevende verslag verzamelt en analyseert EASO informatie uit een grote reeks betrouwbare bronnen om beleidsveranderingen en verbeteringen in de loop van het jaar grondig te bestuderen en aandacht te besteden aan uitdagingen die nog moeten worden aangepakt.



Nu EASO zijn 10-jarig bestaan viert in 2020, worden we er aan herinnerd dat het agentschap steeds belangrijker wordt voor het leveren van operationele en technische bijstand aan de EU+-landen in asielzaken. De door EASO verstrekte informatie is van vitaal belang om beleidsmakers geïnformeerde beslissingen te laten nemen, landen het hoofd te helpen bieden aan voortdurend veranderende migratiepatronen en de nationale overheden in staat te stellen een continue stroom aanvragen één voor één te verwerken.

Wij kijken uit naar de langverwachte goedkeuring van een nieuwe verordening betreffende het Asielagentschap van de Europese Unie, die van EASO een volwaardig EU-agentschap zal maken, zijn rol zal versterken en zijn mandaat zal uitbreiden. Als het expertisecentrum op asielgebied zal EASO servicegerichte, onpartijdige en transparante steun blijven verlenen voor een doeltreffende uitvoering van het CEAS.

Ik ben dankbaar voor de lopende samenwerking met al onze partners bij de totstandbrenging van gemeenschappelijke, transparante en duurzame asielstelsels in heel Europa. Efficiënte stelsels kunnen snel reageren op de veranderende patronen in migratiestromen en zorgen voor een duidelijk, eerlijk en waardig proces voor elke persoon die om internationale bescherming verzoekt. We zien nu al globale en nationale situaties ontstaan in 2020 die ertoe kunnen leiden dat meer personen op de vlucht gaan. We moeten ons nu, meer dan ooit, blijven inspannen voor een echt gemeenschappelijk asielstelsel door voor een convergent beleid te zorgen om in de behoeften aan internationale bescherming te voorzien en solidariteit te tonen met lidstaten die het meest onder druk staan.

Nina Gregori

Uitvoerend directeur
Europees Ondersteuningsbureau voor

Inleiding

Het [Asielverslag 2020 van EASO](#) biedt een uitgebreid overzicht van Europese en nationale ontwikkelingen op het vlak van internationale bescherming. In het verslag, dat is gebaseerd op een groot aantal bronnen, wordt een kort overzicht gegeven van de internationale context van het asielvraagstuk, worden de ontwikkelingen in de Europese Unie (EU) belicht en de voornaamste trends en wijzigingen in wetgeving, beleid, praktijken en jurisprudentie in de EU-lidstaten, IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland (EU+-landen) onderzocht. Het verslag is toegespitst op de belangrijkste aspecten van het gemeenschappelijk Europees asielstelsel (CEAS), maar er gaat ook aandacht uit naar de bredere context van migratie en grondrechten.



1. Overzicht van de asielsituatie wereldwijd in 2019



Gedwongen ontheemding als gevolg van conflicten, vervolging, mensenrechtenschendingen, natuurrampen en aangetaste ecosystemen is een realiteit voor miljoenen mensen over de hele wereld die hun huis ontvluchten op zoek naar veiligheid. In de afgelopen jaren raakten grote bevolkingsgroepen ontheemd door conflicten, extreem geweld en ernstige politieke instabiliteit in verschillende regio's van de wereld.

Onder de slachtoffers van ontheemding is een "vluchteling" per definitie iemand die gedwongen is zijn/haar land te ontvluchten wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, het behoren tot een bepaalde sociale groep of politieke overtuiging. "Intern ontheemden" hebben de grens van hun land niet overschreden, maar kunnen zich toch in een kwetsbare positie bevinden.

Internationale bescherming omvat in de Europese context de vluchtelingenstatus en de subsidiaire beschermingsstatus. In het laatste geval gaat het om personen die niet voldoen aan de vluchtelingenstatus, maar voor bescherming in aanmerking komen omdat zij risico lopen op ernstige schade in de vorm van de doodstraf of executie, op foltering of onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing in het land van herkomst, of op ernstige en individuele bedreiging van het leven als gevolg van willekeurig geweld in het kader van een internationaal of binnenlands gewapend conflict.

In juni 2019 meldde de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor de Vluchtelingen (UNHCR) dat er in totaal 79,4 miljoen mensen onder het UNCHR-mandaat vielen, onder wie 20,2 miljoen vluchtelingen, 3,7 miljoen asielzoekers, 531 000 teruggekeerde vluchtelingen, 43,9 miljoen intern ontheemden (IDP's), 2,3 miljoen teruggekeerde IDP's en 3,9 miljoen staatlozen.

De 6,6 miljoen vluchtelingen uit Syrië maakten circa een derde van de totale wereldwijde vluchtelingenpopulatie uit, gevolgd door Afghanistan en Zuid-Sudan, met respectievelijk 2,7 miljoen en 2,2 miljoen vluchtelingen. Van de personen die bescherming zoeken, vormden de Venezolaanse onderdanen de grootste groep asielzoekers in 2019.

De landen die grenzen aan het epicentrum van een crisis, zijn vaak de eerste die de ontheemden opvangen. In 2019 heeft Turkije, qua absolute cijfers, veruit het grootste aantal vluchtelingen opgevangen, gevolgd door Pakistan, Uganda, Duitsland en Sudan. In relatieve zin hebben Libanon, Jordanië en Turkije het hoogste aandeel vluchtelingen opgevangen in verhouding tot hun bevolkingsgrootte.

Aangezien het aantal ontheemden wereldwijd blijft stijgen, ontwikkelen de regeringen, internationale organisaties en maatschappelijke organisaties strategieën om doeltreffend te reageren op complexe uitdagingen als gevolg van gedwongen ontheemding. Het eerste wereldwijde vluchtelingenforum ([Global Refugee Forum](#)) had in december 2019 plaats. Het doel hiervan was de ontwikkelingen op te volgen en de vorderingen te evalueren met het actieplan dat in 2018 is vastgesteld in het kader van het mondiale pact inzake vluchtelingen. Het pact is onder meer gericht op het delen van de verantwoordelijkheid, de opvang van vluchtelingen en duurzame ondersteuning van de gastgemeenschappen.

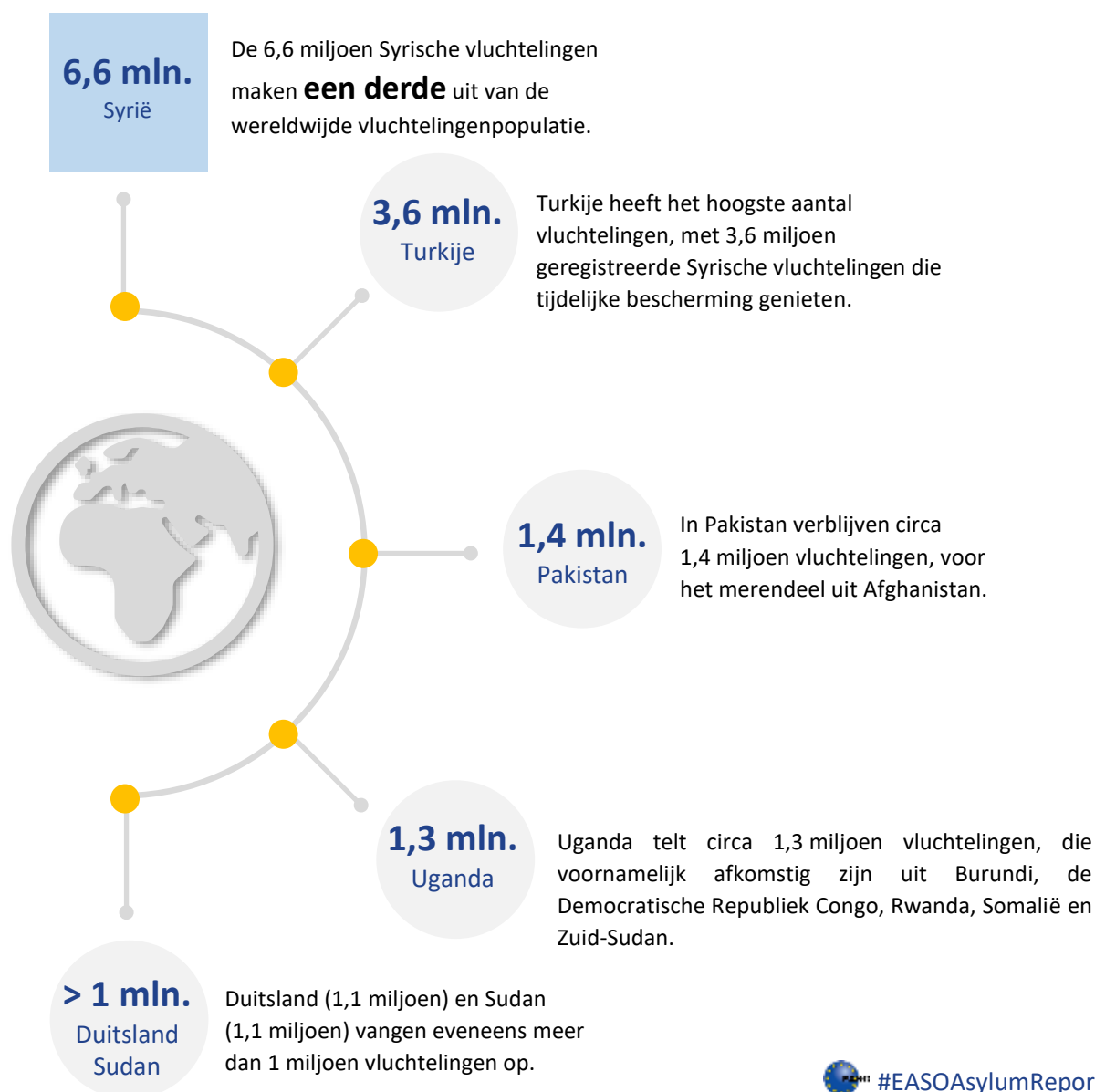
Met 6,6 miljoen personen die het land zijn ontvlucht, maken Syrische onderdanen een derde van de totale wereldwijde vluchtelingenpopulatie uit.

Overall ter wereld ontstaan er nog steeds nieuwe initiatieven om aspecten van gedwongen migratie onder de aandacht te brengen en bij een breder publiek bekend te maken. Twee thema's die meer aandacht kregen in 2019 zijn staatloosheid en mobiliteit om klimaat- en milieugerelateerde redenen.

Staatloosheid, een vaak over het hoofd gezien aspect van gedwongen migratie, kreeg meer aandacht in 2019, naarmate de schaal van het probleem duidelijker in beeld kwam. Een internationale bijeenkomst op hoog niveau over staatloosheid vormde in oktober 2019 het middelpunt van de campagne #IBelong, een initiatief waarmee de UNHCR in 2014 is gestart om uiterlijk in 2024 een eind te maken aan staatloosheid. Bij het evenement werd gekeken welke resultaten tot dusver zijn geboekt met betrekking tot de tien doelstellingen van het [mondiaal actieplan om een einde te maken aan staatloosheid](#).

Hoewel het effect van klimaatrampen op de ontheemding van bevolkingsgroepen geen nieuw verschijnsel is, krijgt het steeds meer aandacht in het humanitaire, beleidsmatige en wetgevingsdebat over ontheemding. De toenemende erkenning van het effect van milieufactoren op de mobiliteit van mensen heeft geleid tot beleidsdiscussies, zowel op regionaal als op mondiaal niveau, over het aanpakken ervan.

Aandeel vluchtelingen en gastlanden wereldwijd in 2019



2. Ontwikkelingen in de Europese Unie



In 2019 is geen belangrijke vooruitgang op wetgevingsgebied geboekt wat betreft de goedkeuring van het hervormingspakket voor het CEAS. In verband met de verkiezingen voor het Europees Parlement werden de onderhandelingen over het hervormingspakket verschoven naar de volgende zittingsperiode. Er is wel vooruitgang op geboekt op wetgevingsterreinen die rechtstreeks verband houden met het asielvraagstuk. In mei 2019 heeft de Raad van de Europese Unie twee verordeningen aangenomen tot vaststelling van een kader voor de interoperabiliteit van EU-informatiesystemen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. Daarnaast heeft de Raad in juni 2019 zijn gedeeltelijke gemeenschappelijke standpunt vastgesteld inzake het voorstel van de Europese Commissie van september 2018 voor de herschikking van de terugkeerrichtlijn.

Het thema asiel bleef in 2019 hoog op de politieke agenda van de EU staan. In afwachting van de wetgevingsonderhandelingen is er veel bereikt op het gebied van beleidsuitvoering en praktische samenwerking tussen de EU+-landen. In de strategische agenda van de EU voor 2019-2024, die de Europese Raad in juni 2019 heeft aangenomen, zijn de kernprioriteiten voor de volgende institutionele cyclus vastgesteld, waaronder migratie en asiel als prioriteitsgebieden, met speciale aandacht voor grensbeheer in overeenstemming met de waarden van de EU, samenwerking met landen van herkomst en doorreis en de dringende noodzaak van consensus over de hervorming van het Dublinsysteem om een evenwicht te bereiken tussen verantwoordelijkheid en solidariteit.

In januari 2020 heeft de Europese Commissie haar nieuwe werkprogramma gepubliceerd. Een van de prioriteiten hierin is de lancering van een nieuw pact waarin wordt erkend dat de interne en externe aspecten van migratie onderling met elkaar verbonden zijn en waarin wordt gestreefd naar veerkrachtigere, humanere en doeltreffendere migratie- en asielstelsels.

In oktober 2019 heeft de Europese Commissie een [Voortgangsverslag over de uitvoering van de Europese migratieagenda](#) gepubliceerd. Hierin wordt teruggekeken op belangrijke resultaten sinds 2015 en ingegaan op ontwikkelingen in 2019. Naast de geleidelijke wetgevingshervormingen zijn er snelle vorderingen gemaakt in de uitvoering van beleid en de consolidatie van het instrumentarium van de EU voor een doeltreffend migratie- en asielbeheer, zoals snelle operationele en financiële steun aan de lidstaten die onder toenemende druk staan.

Ondanks de algemene daling van de toestroom aan de buitengrenzen van de EU in 2019, liepen de trends bij de migratieroutes naar Europa uiteen. De toestroom via de routes door het westelijke en centrale Middellandse Zeegebied was minder omvangrijk dan in 2018, terwijl die via de routes door het oostelijke Middellandse Zeegebied en de westelijke Balkan juist toenam.

Een belangrijk aspect van de aanpak van de EU voor de oostelijke Middellandse Zeeroute is het partnerschap met Turkije op grond van de [verklaring EU-Turkije](#). De irreguliere toestroom vanuit Turkije in de EU was, dankzij de verklaring en na vier jaar van uitvoering, 94 % minder groot dan vóór de overeenkomst en tot dusver zijn in totaal 27 000 Syrische vluchtelingen vanuit

De Europese Raad heeft de strategische agenda van de EU voor 2019-2024 aangenomen, met asiel als prioriteitsgebied

Turkije hervestigd in de EU+-landen. Via de Faciliteit voor vluchtelingen is voor de periode 2016-2015 in totaal 6 miljard EUR toegewezen voor ondersteuning van vluchtelingen en gastgemeenschappen in Turkije, met nadruk op humanitaire bijstand, onderwijs, gezondheidszorg, gemeentelijke infrastructuur en sociaaleconomische steun. Er moeten meer vorderingen worden gemaakt met de terugkeer vanaf de Griekse eilanden naar Turkije.

Ook in 2019 zijn weer migranten die in de Middellandse Zee zijn gered, in de EU aan land gebracht, waarbij nog eens duidelijk werd dat een meer systematische en gecoördineerde EU-aanpak nodig is voor de ontschepping van migranten, met name voor eerste opvang, registratie en herplaatsing. Een ministeriële bijeenkomst over migratie in september 2019, met de lidstaten, het voorzitterschap van de Raad van de EU en de Europese Commissie, heeft geleid tot een gezamenlijke intentieverklaring van Frankrijk, Duitsland, Italië en Malta inzake een gestructureerde noodprocedure voor het regelen van ontscheppingen en herplaatsingen. De Europese Commissie heeft een proces in gang gezet om operationele standaardprocedures te ontwikkelen op basis van die verklaring, die tot consensus tussen de lidstaten heeft geleid en operationeel wordt toegepast.

Hervestiging bleef in 2019 hoog op de beleidsagenda inzake asiel staan. Als integraal onderdeel van haar collectieve inspanningen om bescherming te bieden aan degenen die dat nodig hebben, voorziet de EU in overbrenging van vluchtelingen van een asielland naar een andere staat die ermee heeft ingestemd hen toe te laten en uiteindelijk permanent op te vangen. De Europese hervestigingsregeling werd in juli 2015 ingevoerd. Sinds december 2019 zijn er in het kader van twee succesvolle hervestigingsprogramma's meer dan 65 000 mensen geholpen.

De EU heeft haar samenwerking met externe partners in 2019 voortgezet om de migratiedruk te beheersen via een alomvattende, op het beginsel van multilateralisme gebaseerde aanpak. De in het kader van de externe dimensie van het migratiebeleid van de EU uitgevoerde activiteiten hadden onder meer ten doel irreguliere migratie te voorkomen, de samenwerking met derde landen op het gebied van terugkeer en overname te versterken, de onderliggende oorzaken van migratie aan te pakken door de kansen in de landen van herkomst te verbeteren en de investeringen in partnerlanden te verhogen, en ervoor te zorgen dat degenen die internationale bescherming nodig hebben legale mogelijkheden wordt geboden om naar Europa te komen.

Met het oog op een geharmoniseerde interpretatie en toepassing van het EU-recht heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) in 2019 twaalf arresten gevelde naar aanleiding van verzoeken om prejudiciële beslissingen over de uitlegging van het CEAS. Zo heeft het Hof uitspraak gedaan over:

-  de toepasselijkheid van de beschikbare richtlijn asielprocedures met betrekking tot de bestaande internationale bescherming in de lidstaten en de rol van rechterlijke instanties bij de herziening van in eerste aanleg gegeven beslissingen;
-  de intrekking van internationale bescherming en de geldigheid van sommige bepalingen in de beschikbare erkenningsrichtlijn;
-  de intrekking van materiële opvangvoorzieningen bij wijze van sanctie, in het licht van artikel 20, lid 4, van de beschikbare richtlijn opvangvoorzieningen; en
-  beoordeling van afhankelijke personen die worden beschouwd als familieleden in bredere zin (niet van de directe familie), en de procedurele aspecten van de gezinsherenigingsprocedure.

Het Hof heeft ook sleutelbegrippen en technische aspecten van het Dublinsysteem uitgelegd in het licht van het [Handvest van de grondrechten van de Europese Unie](#) en eerste vraagstukken

verduidelijkt die zich hebben voorgedaan in verband met de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de EU (brexit).



Bron: EASO.

In 2019 bereikte de operationele bijstand van het EASO een ongekennde omvang bij de coördinatie van de inzet van meer dan 900 personen (onder wie EASO-personeelsleden, deskundigen uit de EU+-landen, uitzendkrachten, tolken, culturele bemiddelaars en veiligheidspersoneel) in vier lidstaten (Cyprus, Griekenland, Italië en Malta). Nagenoeg 40 % van de jaarlijkse begroting van het bureau werd in 2019 besteed aan operationele steun.

EASO heeft in 2019, in het kader van steun aan derde landen, activiteiten voor capaciteitsopbouw ontplooid in de landen van de westelijke Balkan, Turkije en landen in de regio Midden-Oosten en Noord-Afrika (MENA).

3. Gegevens over het gemeenschappelijk Europees asielstelsel



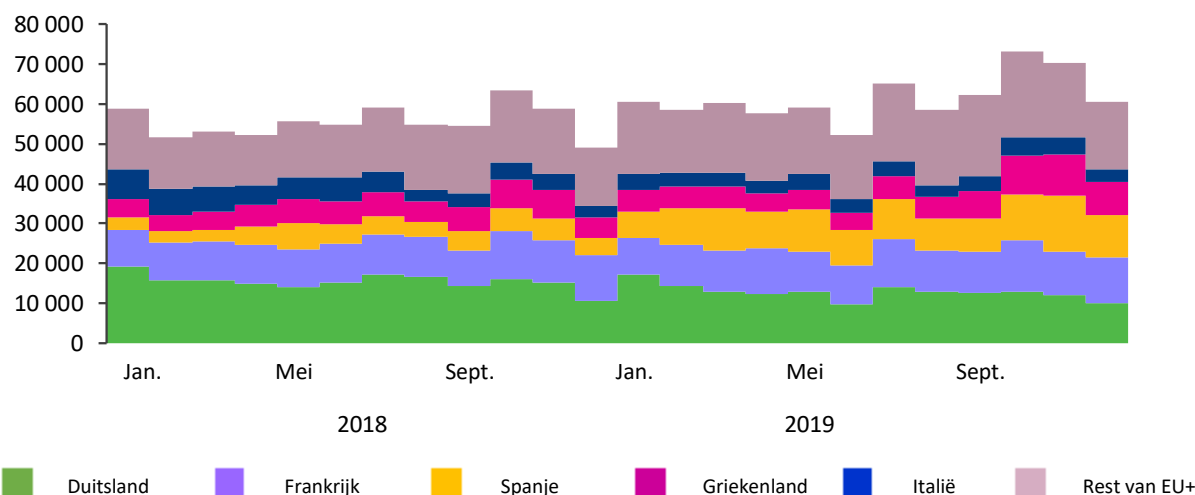
Stijging van het aantal verzoeken in de EU+-landen in 2019 ten opzichte van 2018

In 2019 werden in de EU+-landen bijna 740 000 verzoeken om internationale bescherming ingediend, een stijging van 11 % ten opzichte van 2018. In 2019 is het aantal asielverzoeken voor het eerst sinds de migratiecrisis van 2015 weer gestegen, deels als gevolg van een scherpe toename van verzoeken van Venezolanen en andere Latijns-Amerikaanse onderdanen. De belangrijkste ontvangende landen, zoals Frankrijk, Griekenland en Spanje, ontvingen in 2019 zelfs meer asielzoekers dan tijdens de migratiecrisis.

De verzoeken bleven geconcentreerd in een klein aantal lidstaten. In 2019 ontvingen Frankrijk, Duitsland en Spanje meer dan de helft van alle verzoeken in de EU+-landen, op afstand gevolgd door Griekenland. Italië heeft daarentegen voor het tweede opeenvolgende jaar veel minder verzoeken ontvangen vanwege de aanzienlijke vermindering van de irreguliere migratie langs de centrale Middellandse Zeeroute. In absolute in plaats van relatieve cijfers hebben Cyprus, Griekenland en Malta volgens de berekeningen van EASO de meeste verzoeken om internationale bescherming ontvangen in verhouding tot hun bevolkingsgrootte.

Drie landen van herkomst waren goed voor een vierde van alle in 2019 ingediende verzoeken om internationale bescherming in de EU+-landen. In absolute cijfers hebben asielzoekers uit Syrië circa 80 000 verzoeken ingediend, gevolgd door Afghanistan (circa 61 000) en Venezuela (circa 46 000). Vaak kunnen taal, culturele banden of geografische nabijheid een rol spelen bij de keuze van de plaats waar een verzoek wordt ingediend. Dit was typisch het geval voor Latijns-Amerikanen (Venezolanen en Colombianen, maar ook onderdanen van Guatemala, Honduras en Nicaragua), die voornamelijk in Spanje verzoeken indienden. Visumvrij reizen kan ook een rol spelen bij de keuze van de plaats voor het indienen van een verzoek. Een belangrijke nieuwe trend in 2019 was de stijging in het aantal verzoeken die zijn ingediend door burgers van landen die geen visum nodig hebben voor het Schengengebied (meer dan een vierde van alle verzoeken, circa 188 500).

Figuur 1. Aantal verzoeken in de belangrijkste ontvangende landen in Europa (2018-2019)



Bron: Eurostat.

In 2019 hebben de EU+-landen ongeveer 585 000 beslissingen in eerste aanleg genomen. Dit betekent een voortzetting van de dalende tendens in het aantal beslissingen over verzoeken om internationale bescherming die in 2016 begon. Vijf landen waren goed voor drie kwart van alle beslissingen over internationale bescherming: Duitsland, Frankrijk, Griekenland, Italië en Spanje. De meeste beslissingen in eerste aanleg hadden betrekking op onderdanen van Afghanistan, Syrië en Venezuela (een kwart van alle beslissingen in de EU+-landen in 2019). Verzoekers uit Venezuela, Colombia, El Salvador, Palestina, Tunesië, Marokko en Jemen kregen in 2019 aanzienlijk meer beslissingen dan in het jaar daarvoor.

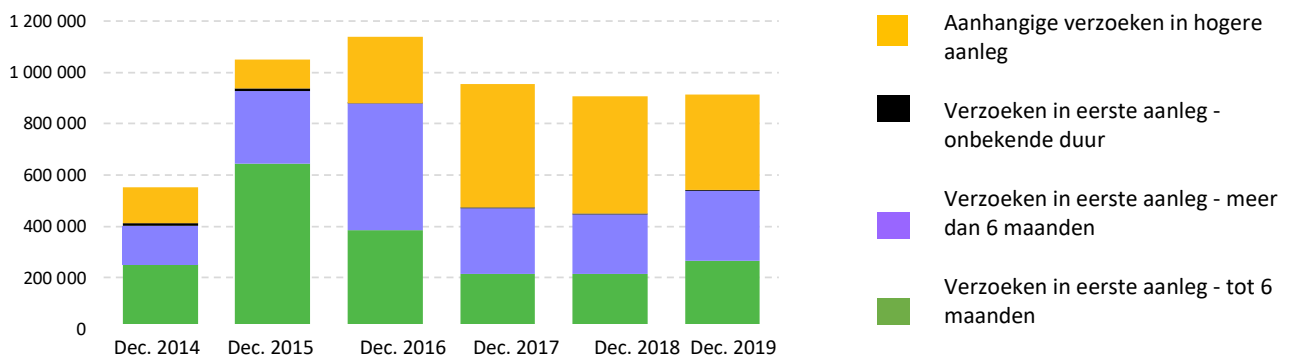
In twee vijfde van alle gevallen was de beslissing in eerste aanleg positief, dat wil zeggen dat de vluchtelingenstatus werd toegekend (meer dan de helft van alle positieve beslissingen) of subsidiaire bescherming of humanitaire bescherming werd verleend (in bijna gelijke aandelen).

Een opmerkelijke ontwikkeling in 2019 was het aantal positieve beslissingen met betrekking tot verzoekers uit Venezuela. In 2019 bedroeg het erkenningspercentage voor Venezolanen 96 %, tegenover slechts 29 % in 2018. Andere nationaliteiten met een hoog erkenningspercentage zijn: Syriërs (86 %), Eritreeërs (85 %) en Jemenieten (82 %). Het laagste percentage positieve beslissingen werd opgetekend voor verzoekers uit Noord-Macedonië en Moldavië (1 % per land).

Het aantal ingetrokken verzoeken in 2019 steeg met 20 % tot circa 69 500. Ingetrokken verzoeken, met name impliciet ingetrokken verzoeken, kunnen dienen als mogelijke indicator voor onderduiken en aankondiging van secundaire bewegingen naar andere EU+-landen. Uit voorlopige gegevens van het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en paraatheid van EASO (EPS) komt naar voren dat het in bijna drie kwart van alle gevallen in eerste aanleg in 2019 om impliciet ingetrokken verzoeken ging. Deze interpretatie wordt geschraagd door het feit dat de meeste intrekkingen plaats hadden in lidstaten in de voorste linie, zoals Griekenland en Italië, waar in totaal meer dan twee vijfde van alle intrekkingen werden geregistreerd.

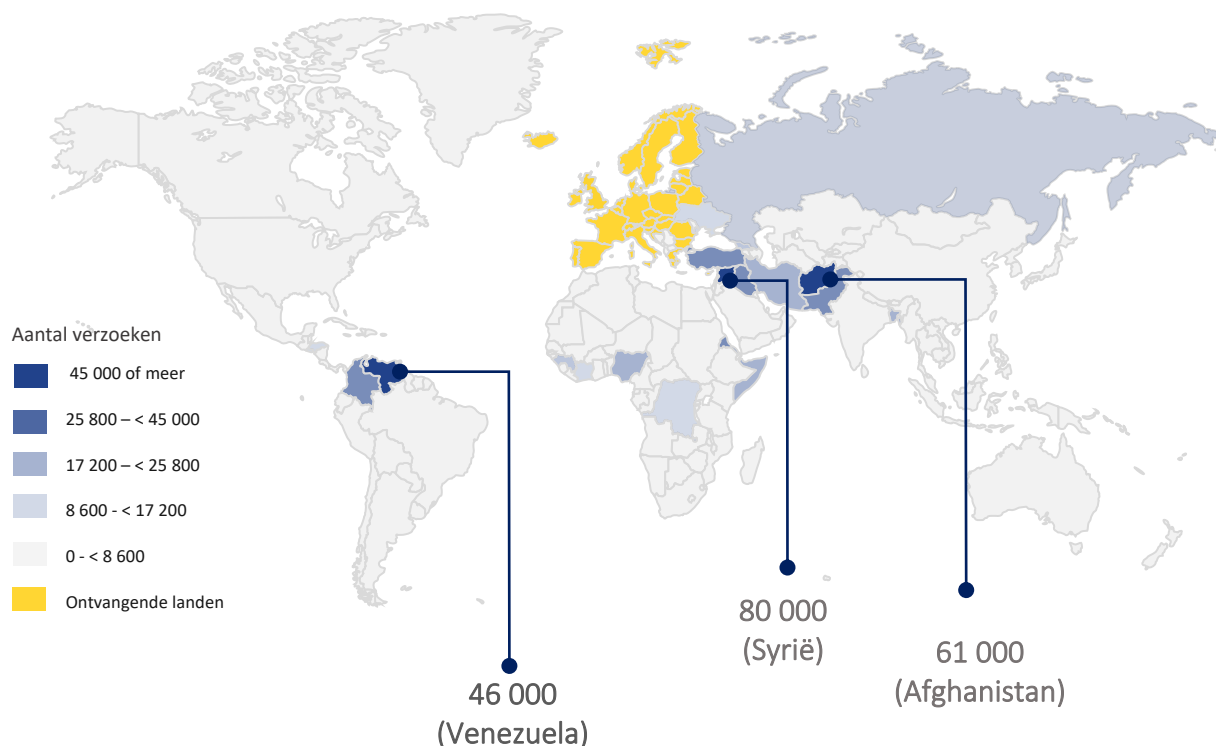
Aan het eind van 2019 wachtten bijna 912 000 verzoeken om internationale bescherming in de EU+-landen op een beslissing, bijna 1 % meer dan in 2018. Over het geheel genomen, bleef de achterstand nog steeds veel hoger dan het niveau vóór de crisis. Hieruit blijkt dat de asielstelsels in de EU momenteel nog onder verhoogde druk staan. Opnieuw was het aantal openstaande zaken veruit het hoogst in Duitsland. In tegenstelling tot vele andere EU+-landen, viel in die lidstaat echter tussen eind 2018 en eind 2019 een daling van het totale aantal te constateren. Het aantal aanhangige zaken was aanzienlijk en steeg nog verder in België, Griekenland, Frankrijk, Spanje en het Verenigd Koninkrijk. Volgens berekeningen op basis van gegevens van Eurostat en het EASO moet er over meer dan de helft van de zaken nog worden beslist en zijn er meer dan 540 000 zaken in eerste aanleg aanhangig. In alle landen met een aanzienlijke toename van het aantal aanhangige zaken, was de trend grotendeels toe te schrijven aan een hoger aantal ingediende verzoeken; de achterstand ontstond dus grotendeels in eerste aanleg.

Aanhangige verzoeken om internationale bescherming in de EU+-landen aan het eind van het jaar (2014-2019)



Bron: EASO en Eurostat.

20 belangrijkste landen van herkomst van verzoekers om internationale bescherming in de EU+-landen (2019)



Toename van het aantal ingetrokken verzoeken in 2019



Toename van verzoeken uit niet-visumplichtige landen in 2019

1/4

van alle verzoeken om internationale bescherming was afkomstig uit **drie landen: Syrië, Afghanistan en Venezuela**



#EASOAsylumReport2020
www.easo.europa.eu/asylum-report-2020

Bron: EASO

4. De Dublinprocedure



In 2019 hebben de EU+-landen circa 27 200 overdrachten uitgevoerd, 3% minder dan in 2018

Met de Dublin III-verordening wordt beoogd een duidelijke en werkbare methode vast te stellen om te bepalen welke lidstaat voor de behandeling van een specifiek verzoek om internationale bescherming verantwoordelijk is. Het doel ervan is te garanderen dat verzoekers daadwerkelijk toegang hebben tot procedures voor het verlenen van internationale bescherming en dat een verzoek wordt behandeld door één enkele, duidelijk aangewezen lidstaat. Indien bij de beoordeling van de Dublincriteria blijkt dat een andere lidstaat verantwoordelijk is voor de verwerking van een verzoek, voorziet het Dublinsysteem in de mogelijkheid van de fysieke overdracht van de verzoeker aan de aangewezen verantwoordelijke lidstaat.

Op basis van gegevens die via het systeem voor vroegtijdige waarschuwing en paraatheid van EASO (EPS) zijn uitgewisseld, is het aantal beslissingen over uitgaande Dublinverzoeken in 2019 gestegen met 3 %, in vergelijking met 2018. Het gaat hierbij om bijna 145 000 beslissingen in totaal, inclusief verzoeken en verzoeken tot heroverweging. De verhouding tussen Dublinbeslissingen en ingediende asielaanvragen bedroeg in 2019 één op vijf. Dit kan betekenen dat een groot aantal verzoekers om internationale bescherming secundaire bewegingen bleef maken in de EU+-landen.

Duitsland en Frankrijk hebben, zoals in voorgaande jaren, de meeste beslissingen ontvangen naar aanleiding van Dublinverzoeken, waarbij beide goed waren voor iets minder dan één derde van het totale aantal beslissingen. Het belangrijkste land wat betreft het ingaan op verzoeken was opnieuw Italië, gevolgd door Duitsland, Spanje, Griekenland en Frankrijk. Het totale aanvaardingspercentage voor beslissingen over Dublinverzoeken (gemeten aan de hand van het aandeel beslissingen met aanvaarding van verantwoordelijkheid van alle uitgevaardigde beslissingen) daalde in 2019 voor het tweede jaar op rij tot 62 %.

Het aantal zaken op grond van artikel 17, lid 1, van de Dublinverordening (discretionaire bepaling of soevereiniteitsclausule) daalde in 2019 aanzienlijk tot 6 900. Op grond van deze bepaling kan een lidstaat besluiten een verzoek om internationale bescherming te behandelen, ook al is hij daartoe op grond van de criteria in de Dublin III-verordening niet verplicht.

De EU+-landen hebben ongeveer 27 200 overdrachten verricht, een daling met 3 % ten opzichte van 2018. Dit strookt met de geringe daling van het aantal ingewilligde verzoeken. Duitsland verrichtte ongeveer 30 % van de overdrachten, gevolgd door Frankrijk (20 %), Nederland (11 %), Griekenland (9 %) en Polen en Oostenrijk (elk 5 %).

In 2019 hebben zich betrekkelijk weinig wetgevings- en beleidsontwikkelingen met betrekking tot de Dublinprocedure voorgedaan, behalve in landen die werden geconfronteerd met een aanzienlijke stijging van het aantal asielzoekers in een Dublinprocedure, zoals België en Nederland. De meeste van deze ontwikkelingen hielden verband met institutionele en organisatorische veranderingen om achterstanden te verminderen en het Dublinsysteem efficiënter te maken.

In afwachting van de toekomstige hervorming van het Dublinsysteem, gaven Europese en nationale rechtbanken een nadere interpretatie aan enkele van de verordeningen en richtlijnen, waarbij zij richtsnoeren aanreikten op basis van individuele gevallen. Volgens artikel 3, lid 2, van de Dublin III-verordening worden lidstaten verantwoordelijk voor de behandeling van een verzoek indien ernstig moet worden gevreesd dat de asielprocedure en de opvangvoorzieningen voor verzoekers in de lidstaat die op basis van de Dublincriteria als verantwoordelijke lidstaat zou worden aangewezen, systeemfouten bevatten. In 2019 was er geen sprake van een stelselmatige opschorting van overdrachten naar een bepaalde lidstaat. Er zijn echter veel verschillen in de praktijken van de lidstaten bij de opschorting van overdrachten aan specifieke Dublinlidstaten.

Maatschappelijke organisaties hebben bezorgdheid geuit over lacunes in de methode en de werking van het Dublinsysteem in de praktijk. De rechten van verzoekers moeten worden gewaarborgd, terwijl tegelijkertijd secundaire bewegingen naar een andere lidstaat dienen te worden voorkomen. Er moeten positieve prikkels voor verzoekers en landen worden geboden om de procedures van het systeem te volgen; hieraan moet de voorkeur worden gegeven boven de instelling van nog meer beperkingen door de lidstaten.

5. Niet-begeleide minderjarigen en kwetsbare verzoekers



Slechte
opvangvoorzienin
gen en de
detentie van niet-
begeleide
minderjarige
asielzoekers
bleven
aandachtspunten
in een aantal
landen

Het EU-asielacquis bevat bepalingen over het identificeren van en het verlenen van bijstand aan verzoekers die speciale procedurele waarborgen behoeven. Het blijft altijd een uitdaging om kwetsbare verzoekers doeltreffend en snel te identificeren, vooral wanneer hun kwetsbaarheid niet zichtbaar is, zoals in het geval van psychologische gevolgen van foltering of trauma's.

Tot de belangrijkste groepen kwetsbare verzoekers behoren niet-begeleide minderjarigen die bescherming zoeken en niet onder de hoede staan van een verantwoordelijke volwassene. In 2019 werden circa 17 700 verzoeken om internationale bescherming in de EU+-landen ingediend door niet-begeleide minderjarigen in de EU+-landen, een daling met 13 % ten opzichte van 2018. De verzoeken van niet-begeleide minderjarigen waren goed voor 2 % van het totale aantal verzoeken.

In 2019 werden, net als in voorgaande jaren, veel initiatieven ontplooid om de situatie van kwetsbare verzoekers te verbeteren. Sommige landen hebben maatregelen ingevoerd voor een vroegtijdige identificatie en verlening van procedurele waarborgen. Ook zijn stappen ondernomen om de methoden voor leeftijdsbepaling te verbeteren of aan te passen. Maatschappelijke en internationale organisaties bleven ons echter wijzen op lacunes en tekortkomingen in de procedure. Er werden wets- en beleidswijzigingen ingevoerd voor de juridische vertegenwoordiging om de aanstelling van voogden te bespoedigen en de algemene kwaliteit van het voogdijsysteem te verbeteren.

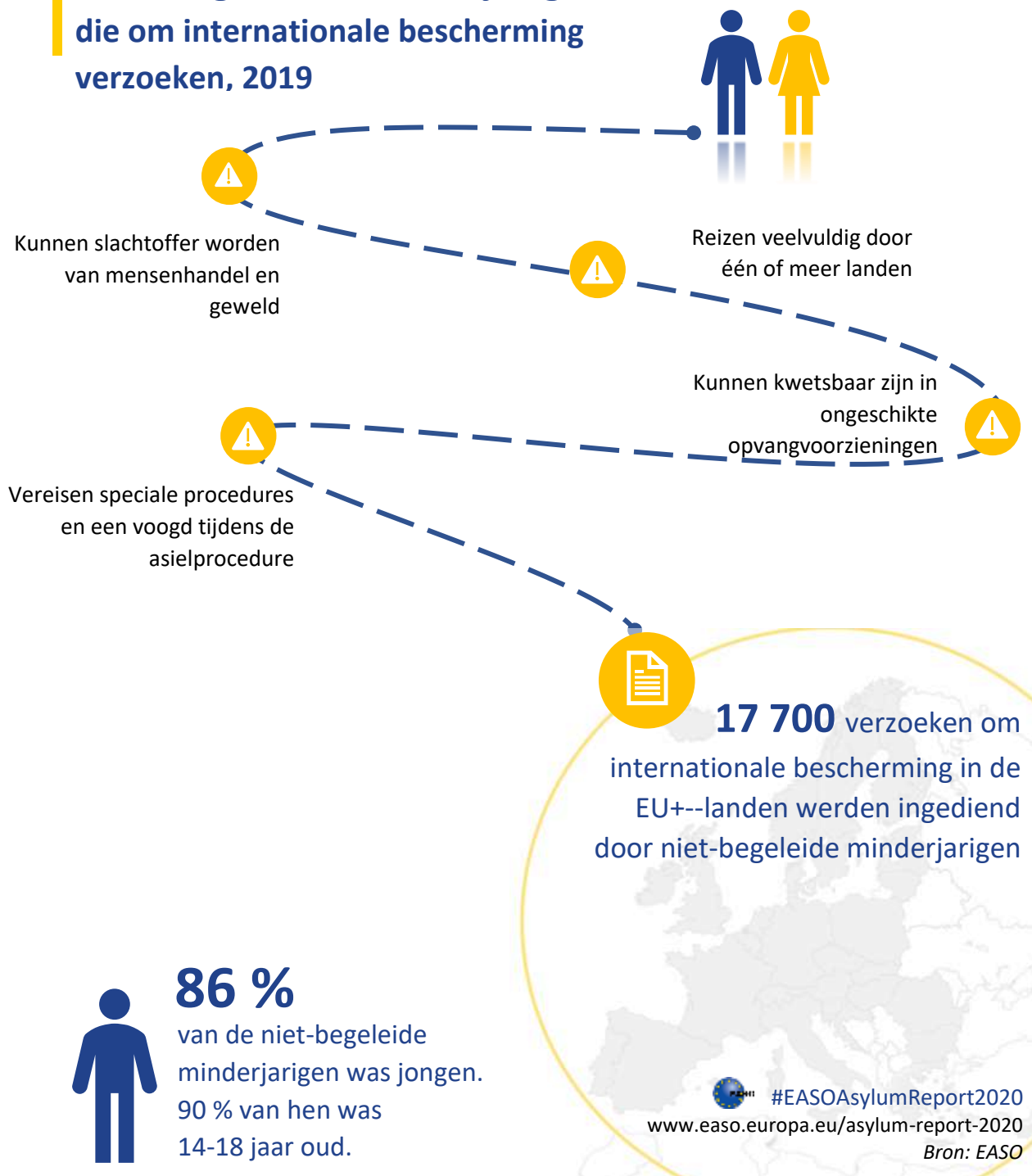
Internationale en maatschappelijke organisaties hebben opmerkingen gemaakt over de verbetering van het benoemingsproces, de reikwijdte van de taken van een voogd, de communicatie tussen de vertegenwoordiger en het kind en de werklast en de opleiding van de voogd in het algemeen. Sommige EU+-landen hebben het communicatiemateriaal over asiel en opvang aan de specifieke behoeften van minderjarigen aangepast, om duidelijkere informatie te verstrekken. Andere kwetsbare groepen vielen echter doorgaans niet onder deze initiatieven.

Met betrekking tot de procedures in eerste aanleg werden slechts enkele initiatieven opgemerkt ter verbetering van de procedures voor minderjarigen en ter waarborging van het belang van het kind. Er lijkt iets meer aandacht te zijn uitgegaan naar de verbetering van de procedures voor meisjes die het risico lopen op vrouwelijke genitale verminking (VGV), slachtoffers van huiselijk geweld, slachtoffers van mensenhandel en lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en interseksuele verzoekers (LHBTI).

In 2019 richtten de EU+-landen zich op het aanpassen van de capaciteit van faciliteiten en het verbeteren van de kwaliteit van opvangvoorzieningen voor minderjarigen en kwetsbare verzoekers; het verbeteren van gespecialiseerde opvangfaciliteiten; en het opleiden van personeelsleden die omgaan met kwetsbare verzoekers, met name niet-begeleide minderjarigen. Maatschappelijke organisaties hebben desondanks hun bezorgdheid geuit over slechte opvangvoorzieningen voor kwetsbare personen in een aantal landen. Daarnaast deed de detentie van kwetsbare verzoekers, met name kinderen, fundamentele vragen rijzen in tal van EU+-landen, terwijl desbetreffende zaken het voorwerp waren van verschillende uitspraken van Europese en nationale rechtbanken.

De situatie van niet-begeleide minderjarigen op doorreis was een punt van zorg voor zowel de nationale autoriteiten als de maatschappelijke organisaties in heel Europa. Voor uiteenlopende en complexe redenen, zoals de duur van het asielproces en de bepalingen van de Dublin III-verordening, trachten niet-begeleide kinderen vaak ongeïdentificeerd te blijven en door één of meer landen te reizen om een bepaalde lidstaat te bereiken.

Niet-begeleide minderjarigen die om internationale bescherming verzoeken, 2019



6. Belangrijke ontwikkelingen op nationaal niveau

In 2019 hebben zich op de belangrijkste thematische gebieden van het CEAS op nationaal niveau verschillende ontwikkelingen voorgedaan.



Toegang tot de procedure

De meeste EU+-landen concentreerden zich op de uitvoering en verbetering van de nationale asielprocedures op basis van wijzigingen die in de afgelopen jaren in wetgeving, beleid en praktijken zijn doorgevoerd. Enkele van deze wijzigingen van vorige jaren waren: de oprichting van aankomstcentra, de invoering van nieuwe technologieën ter ondersteuning van de identificatie van verzoekers en de uitbreiding van de verplichting van verzoekers tot samenwerking en het verstrekken van alle documentatie en relevante informatie in de eerste fasen van de procedure.

In het publieke debat ging veel aandacht uit naar fundamentele juridische, politieke en maatschappelijke kwesties inzake de buitengrenzen van de EU, meer bepaald opsporings- en reddingsoperaties in de Middellandse Zee, ontschepping en herplaatsing. De Europese Commissie zag de noodzaak in van een meer gestructureerde tijdelijke oplossing. Zij begon met het coördineren van maatregelen voor een veilige ontschepping en snelle herplaatsing van geredde migranten, met plannen om operationele standaardprocedures hiervoor vast te stellen.



Verschillende lidstaten gingen tijdelijk opnieuw over tot controles aan de binnengrenzen van het Schengengebied, om strenger te kunnen controleren aan de landgrenzen. Desondanks meldten internationale en maatschappelijke organisaties opnieuw terugdringingen aan land- en zee grenzen, verwijderingen zonder behoorlijke identificatie en lange wachttijden voor registratie en indiening.

Toegang tot informatie

Personen die om internationale bescherming verzoeken, hebben informatie over hun situatie nodig om hun beschermingsbehoeften en persoonlijke omstandigheden ten volle te kunnen communiceren en uitgebreid en eerlijk te kunnen laten beoordelen.

In 2019 breidden de EU+-landen de methoden van informatieverstrekking aan asielzoekers en begunstigten van internationale bescherming verder uit, soms via gezamenlijke projecten met ngo's of internationale organisaties. De informatie werd doorgaans in verschillende talen aangeboden via informatieplatforms, folders, brochures, videoclips of smartphone-applicaties. In de informatie die de landen nu verstrekken, worden niet alleen aspecten van de asielprocedure behandeld, maar ook situaties uit het dagelijkse leven in het gastland, integratie, terugkeer, hervestiging en bewustmakingscampagnes. Sommige materialen zijn speciaal afgestemd op kwetsbare verzoekers.

Rechtsbijstand en vertegenwoordiging

De EU+-landen hebben in 2019 wetswijzigingen ingevoerd om via diverse nationale programma's te voorzien in (een uitbreiding van) kosteloos juridisch advies en raad aan alle verzoekers om internationale bescherming. De EU+-landen hebben nieuwe rechtsbijstandsprojecten opgestart en lopende projecten voortgezet of uitgebreid. De door maatschappelijke organisaties geuite aandachtspunten betroffen onder meer een geringe financiële compensatie voor rechtsbijstand; gebrek aan adequate voorzieningen voor het voeren van voorbereidende en individuele gesprekken; geen toegang tot rechtsbijstand voor het opstellen van beroepen tegen beslissingen in eerste aanleg of het ontbreken van rechtsbijstand van de overheid voor asielzoekers in bewaringscentra, waardoor ngo's nu pro deo rechtsbijstand verstrekken.



Vertolking

Er moeten tolkdiensten worden aangeboden om ervoor te zorgen dat de informatie-uitwisseling tussen verzoeker en beslissingsautoriteit accuraat is en door beide partijen wordt begrepen.



In 2019 waren de wijzigingen op dit gebied onder meer: extra begrotingsmiddelen voor vertolking, extra tolken, meer informatie in meer talen via verschillende media, ondersteuning van de vertolking met moderne technologieën en afstemming van de praktijken op de huidige behoeften. De uitdagingen waarmee de EU+-landen werden geconfronteerd, waren onder meer een tekort aan personeel in bepaalde stadia van de asielprocedure en ontoereikende kwalificaties van tolken die bij het proces betrokken waren.

Speciale procedures

Bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming in eerste aanleg kunnen lidstaten gebruikmaken van speciale procedures, zoals de versnelde procedure, de grensprocedure of de procedure bij voorrang, met inachtneming van de grondbeginselen en waarborgen die in de Europese asielwetgeving zijn vervat.



Italië en Zwitserland hebben in 2019 nieuwe procedures ingevoerd voor verzoeken aan de grens. Daarnaast hebben enkele EU+-landen wijzigingen doorgevoerd in hun nationale lijst van veilige landen van herkomst; andere landen – zoals Cyprus en Italië – hebben deze lijst voor het eerst ingevoerd. In Cyprus werd voor het eerst een versnelde procedure gebruikt en Zwitserland past sinds maart 2019 de versnelde procedure toe om bij de meeste zaken binnen 140 dagen tot een uitspraak te komen.

De EU+-landen concentreerden zich verder op het vaststellen van criteria voor opeenvolgende verzoeken om internationale bescherming, teneinde misbruik van het asielstelsel door het indienen van herhaalde verzoeken zonder resultaat te voorkomen.

Sommige landen gaven bij gewone of speciale procedures voorrang aan de beoordeling van verzoeken van specifieke groepen verzoekers, om deze vóór andere verzoeken te verwerken. Zo gaf bijvoorbeeld Spanje wegens een scherpe toename in het aantal verzoekers uit Venezuela en andere Latijns-Amerikaanse landen voorrang aan die zaken om de beslissingen te bespoedigen.



Procedures in eerste aanleg

De EU+-landen hebben wetswijzigingen, institutionele veranderingen, praktische maatregelen en nieuwe werkmethoden ingevoerd, om de verwerking van verzoeken efficiënter te maken en de verwerkingstijd in eerste aanleg te verkorten. Maatschappelijke organisaties stellen onder meer nog steeds de buitengewoon lange procedures in eerste aanleg aan de kaak, waarbij de wettelijke termijnen vaak worden overschreden.



Opvang van verzoekers om internationale bescherming

De EU+-landen concentreerden zich op het uitvoeren van de belangrijke wijzigingen die in 2018 werden ingevoerd in het kader van de organisatie van de nationale opvangprocedures. Verschillende landen werkten aan een optimalisering van hun institutionele kaders om het uitvoeringsproces te vergemakkelijken; andere landen hebben verdere inspanningen gedaan om de accommodatie uit te breiden voor het hogere aantal verzoekers. Enkele landen hebben hun opvangcapaciteit teruggeschroefd.

Diverse landen bepaalden richtlijnen, voerden opvolging in, verhoogden de financiering en deden simulatie-oefeningen om de opvangvoorzieningen te verbeteren.

Sommige initiatieven in de loop van het jaar waren erop gericht de duur, de reikwijdte en de voorwaarden van het recht op materiële opvangvoorzieningen voor bepaalde groepen verzoekers te wijzigen. Verder waren er initiatieven om verstoring gedrag aan te pakken en de veiligheid bij opvangvoorzieningen te waarborgen. De rechtbanken waren bijzonder actief in het aanpakken van tekortkomingen in de nationale opvangstelsels, waaronder evaluatie van de opvangnormen over nationale grenzen heen in het kader van Dublinoverdrachten.

Desondanks stelden UNHCR en maatschappelijke organisaties tekortkomingen vast in de toegang tot huisvesting, gezondheidszorg en onderwijs voor kinderen en jongeren.



Detentie

De EU+-landen hebben nieuwe wetgeving of wijzigingen ingevoerd om de gronden voor detentie en alternatieven voor detentie in het kader van zowel asiel- als terugkeerprocedures nader te omschrijven of uit te werken. De wetgeving behandelde kwesties inzake niet tot samenwerking bereide verzoekers; verzoekers die een bedreiging of een gevaar vormen voor de nationale veiligheid van het gastland; gevallen van verstoring of afwijkend gedrag; en het risico op onderduiken. Voorts werd detentie verder gekoppeld aan de versnelling van asielprocedures en de handhaving van terugkeer.

In sommige landen waren ook inspanningen zichtbaar om het beleid te verschuiven naar het vaststellen van alternatieven voor detentie. Evenals in 2018, hebben maatschappelijke organisaties in een aantal landen hun bezorgdheid geuit over een onjuiste toepassing van de asielwetgeving van de EU met betrekking tot de detentie van asielzoekers en waarborgen binnen de bewaringsprocedure. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) heeft verdere beoordelingen van de detentiepraktijken en -voorwaarden verricht en de rechten van verzoekers verduidelijkt.

Procedures in tweede aanleg

De belangrijkste gebieden waar zich in 2019 ontwikkelingen voordeden, waren onder meer: de opschortende werking van beroepen tegen beslissingen in eerste aanleg; wijzigingen in beroepstermijnen; een institutionele herstructurering om de autoriteit die verantwoordelijk is voor beroepsprocedures te definiëren; de invoering van waarborgen voor verzoekers; en maatregelen om de efficiëntie van procedures in tweede aanleg te verbeteren, onder meer door gebruik te maken van nieuwe technologieën.

Over het algemeen genomen, bleven de achterstand bij beroepszaken en de duur van de procedures twee belangrijke aspecten van procedures in tweede aanleg in 2019. Diverse EU+-landen hebben maatregelen getroffen om het aantal aanhangige beroepsprocedures te verminderen. Aangezien een groot deel van de beslissingen in tweede aanleg aanhangig was, konden de rechterlijke instanties in hun rechtspraak verder gestalte geven aan de praktische toepassing van de asielprocedure en andere terreinen van het CEAS.

Informatie over het land van herkomst

De EU+-landen worden de afgelopen jaren geconfronteerd met een grote toestroom van verzoekers om internationale bescherming uit verschillende landen van herkomst. Zij hebben daarom concrete stappen ondernomen om zowel de domeinen als de kwaliteit van de gegenereerde informatie over landen van herkomst (Country of Origin Information, COI) te verbeteren.

In 2019 werden de samenwerking en de uitwisseling van deskundigheid tussen de EU+-landen versterkt, vaak met coördinatie door EASO via gespecialiseerde netwerken. Vele landen investeerden daarnaast in het opleiden van personeelsleden in de methodologie van COI-onderzoek. Tegelijkertijd bleven onderzoeksmissies een belangrijk instrument voor het verzamelen van informatie en het vergaren van gedetailleerde kennis over de situatie in bepaalde landen van herkomst of doorreis.

De uitdagingen op het vlak van COI waren onder meer: het gebrek aan bronnen in nationale talen, het tekort aan gedetailleerde informatie over bepaalde landen van herkomst of verzoekersprofielen en de moeilijkheid om toegang te krijgen tot bijgewerkte informatie over landen waar de situatie snel verandert.

Staatloosheid

Staatlozen en personen die internationale bescherming genieten, behoren tot twee afzonderlijke categorieën in het internationale recht; een persoon kan echter zowel een begunstigde van internationale bescherming als een staatloze zijn. In een asielcontext kan staatloosheid van invloed zijn op het bepalingsproces bij een beschermingsverzoek en de procedurele waarborgen.

Enkele EU+-landen hebben in 2019 stappen ondernomen om staatloosheid aan te pakken, zoals toetreden tot de relevante internationale rechtsinstrumenten, specifieke procedures vaststellen voor het bepalen van de staatloosheid, toegang bieden tot het staatsburgerschap bij geboorte, de toegang tot naturalisatie faciliteren, de inhoud van de bescherming voor staatlozen verbeteren, de bepaling van de staatloosheid versnellen en voorzien in de verzameling van tellingsgegevens over staatlozen. De problemen voor staatlozen in verschillende stadia van de asielprocedure, van toegang tot bewaring en terugkeer, lijken echter te blijven bestaan.





Inhoud van de bescherming

Personen aan wie in een EU+-land een vorm van internationale bescherming is verleend, genieten een reeks rechten en voordelen. De ontwikkelingen in wetgeving, beleid en praktijken wat betreft de inhoud van de verleende bescherming liepen in de EU+-landen uiteen. Daarom is het moeilijk om algemene trends vast te stellen.

De initiatieven waren doorgaans gericht op bijzondere behoeften in de afzonderlijke landen en afgestemd op de specifieke profielen van begunstigden in die landen. Veel ontwikkelingen in de loop van het jaar hielden in het algemeen verband met nationale integratiestrategieën en met de herziening, beëindiging en intrekking van de beschermingsstatus.

Diverse wetgevingsinitiatieven hadden betrekking op de reikwijdte van het recht op en de criteria voor gezinshereniging. Sommige landen stelden brede maatregelen vast om de participatie van onderdanen van derde landen op de arbeidsmarkt te vergroten.



Terugkeer van voormalige verzoekers

De EU+-landen hebben in 2019 hun inspanningen voortgezet voor het vinden van oplossingen om de daadwerkelijke terugkeer te bewerkstelligen van personen die geen recht hebben om in de EU te verblijven, onder wie voormalige verzoekers om internationale bescherming. In zijn *Jaarlijkse risicoanalyse 2020* heeft Frontex aangegeven dat het aantal terugkeerbeslissingen in 2019 aanzienlijk groter was dan het vermeende aantal daadwerkelijk teruggekeerde personen in hetzelfde jaar.

Enkele wetswijzigingen die de EU+-landen in dit verband hebben ingevoerd, zijn erop gericht terugkeer te faciliteren middels aanvullende samenwerkingsverplichtingen, het schrappen van de opschortende werking van beroepen tegen terugkeerbeslissingen, extra mogelijkheden voor bewaring en het versnellen van terugkeerprocedures.

Er werden ook praktische maatregelen geïntroduceerd, waaronder nieuwe richtsnoeren en technische regelingen, om specifieke uitdagingen aan te pakken, zoals misbruik van financiële steun voor terugkeer en het risico op onderduiken na een negatieve beslissing. Verder hebben de EU+-landen projecten opgezet en uitgevoerd om de kwaliteit van het terugkeerproces te verbeteren en daarbij de grondrechten te eerbiedigen. Ook zijn de inspanningen voortgezet om te voorzien in kanalen voor de begeleide vrijwillige terugkeer van voormalige verzoekers.

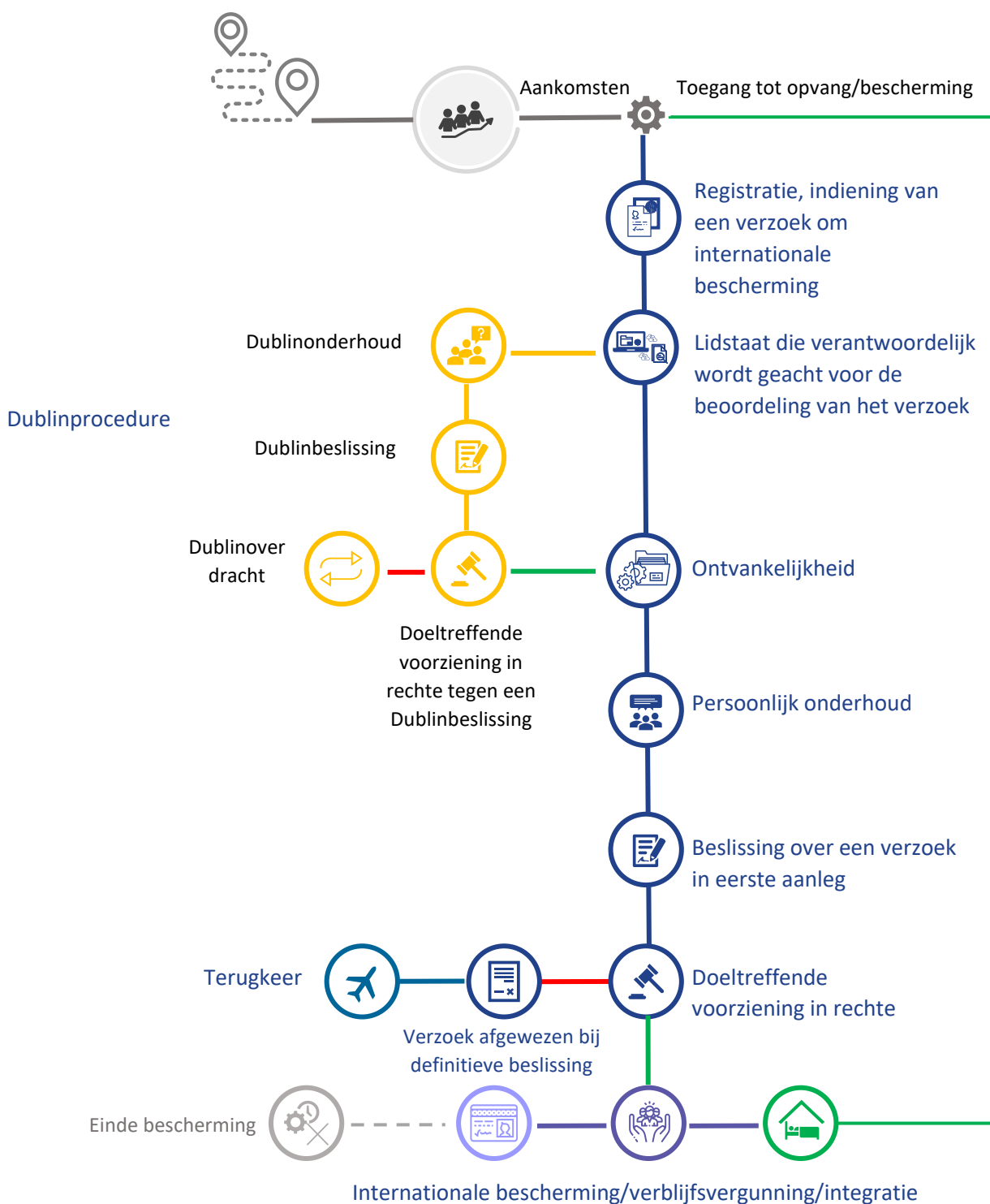


Programma's voor hervestiging en toelating op humanitaire gronden

In 2019 hebben de EU+-landen vooruitgang geboekt bij het verwezenlijken van de doelstelling om 50 000 migranten te hervestigen, zoals voorzien in de aanbevelingen van de Europese Commissie van 2017 in het kader van de tweede [hervestigingsregeling van de EU](#).

In 2019 zijn circa 30 700 personen in Europa aangekomen via hervestiging, 8 % meer dan in 2018. Van alle hervestigde personen was, net als in de afgelopen drie jaar, bijna twee derde Syriër. In reactie op een oproep van de Europese Commissie hebben de EU+-landen nog eens 29 500 hervestigingsplaatsen toegezegd voor 2020.

Belangrijke stappen van de



Conclusies

In 2019 is het aantal verzoeken om internationale bescherming in Europa voor het eerst sinds 2015 toegenomen. Tegen deze achtergrond hebben de EU+-landen zich verder ingespannen voor beter gekalibreerde asielstelsels en verbeterde oplossingen voor internationale bescherming, voortbouwend op de initiatieven van vorige jaren.

Zoals uiteengezet in het verslag, waren de belangrijkste ontwikkelingen onder meer:

- De achterstand bij de behandeling van verzoeken om internationale bescherming is opnieuw veel hoger dan in de periode vóór 2015. Hieruit blijkt dat de asiel- en opvangstelsels van de EU+-landen nog onder verhoogde druk staan.
- Secundaire bewegingen van verzoekers kregen meer aandacht van de EU+-lidstaten, ook in de debatten over de huidige werking van de Dublinprocedure.
- De EU+-landen bleven de nadruk leggen op een snelle registratie en verzameling van gedetailleerde informatie van verzoekers in de eerste fasen van de asielprocedure om een doeltreffender onderscheid te maken tussen personen die bescherming behoeven en personen die moeten terugkeren. Dit alles is gekoppeld aan maatregelen om de grensprocedures te verbeteren.
- De EU+-landen hebben ernaar gestreefd om beter te voorzien in de behoeften van kwetsbare verzoekers, van een vroegtijdige identificatie en verlening van procedurele waarborgen tot de verbetering van gespecialiseerde opvangvoorzieningen en het opstellen van informatiemateriaal op maat, met name voor niet-begeleide minderjarige verzoekers.
- Gelet op het grote aantal zaken dat aanhangig is in tweede aanleg, bleven de rechterlijke instanties een belangrijke rol spelen bij de praktische uitvoering van het Europese asielacquis.
- Ondanks de voortgezette inspanningen van de EU+-landen om oplossingen te vinden voor de daadwerkelijke terugkeer van personen zonder recht op verblijf in de EU, onder wie voormalige verzoekers om internationale bescherming, was het aantal daadwerkelijk teruggekeerde personen opnieuw veel lager gebleven dan het aantal terugkeerbeslissingen.
- Aangezien er op wetgevingsgebied geen belangrijke vooruitgang is geboekt bij de goedkeuring van het hervormingspakket voor het CEAS, is er veel gewerkt aan beleidsuitvoering en de praktische samenwerking tussen de EU+-landen op asielgebied.
- In het publieke debat was ongewijzigd veel aandacht voor fundamentele kwesties inzake de buitengrenzen van de EU, meer bepaald opsporings- en reddingsoperaties in de Middellandse Zee en de veilige ontscheping en herplaatsing van geredde migranten. Door de toegenomen migratiestromen via de oostelijke Middellandse Zeeroute kwamen de asielstelsels van de lidstaten in de regio nog meer onder druk te staan. Om de lidstaten in de voorste linie langs de routes door het centrale en oostelijke Middellandse Zeegebied bij te staan, heeft het EASO in 2019 zijn operationele steun aan Cyprus, Griekenland, Italië en Malta verbeterd en waar nodig uitgebreid.

De trends die in het *Asielverslag 2020 van het EASO* zijn uiteengezet, vormen de achtergrond voor het huidige jaar. Daarnaast zal de wereldwijde uitbraak van het nieuwe coronavirus COVID-19 van grote invloed zijn op de ontwikkelingen op asielgebied aangezien hij onderstreept dat er innovatieve benaderingen nodig zijn om ervoor te zorgen dat het recht op asiel ten volle wordt geëerbiedigd. De lessen die worden getrokken uit de COVID-19-pandemie zouden wel eens waardevol kunnen blijken voor het vernieuwen en verbeteren van asielprocedures in de EU+-landen nu het nieuwe pact inzake migratie en asiel in de maak is.



ISBN 978-92-9485-533-6

